

Utvecklingsenheten
Näringslivskontoret
Mats Gustafsson

Samrådsyttrande avseende planer för vindkraftspark Långåsen

Nordex Sverige AB avser att ansöka om tillstånd enligt miljöbalken för att etablera och driva vindkraftsanläggningar inom områdena som benämns Östavall och Långåsen i Ånge kommun. Nordex har tidigare innehaft tillstånd för att etablera vindkraft i dessa områden, men på grund av att det inte var möjligt att ansluta parkerna till elnätet förföll tillstånden. Nordex har överklagat miljöprövningsdelegationen och mark- och miljödomstolens beslut om att inte bevilja förlängd igångsättningstid och väntar i dagsläget på beslut från mark- och miljööverdomstolen. Om förlängd igångsättningstid beviljas planerar Nordex att söka ändringstillstånd för högre och färre vindkraftverk.

De tidigare tillstånden gällde för uppförande av 36 vindkraftverk med en totalhöjd på 190 meter i parken Östavall, samt 7 verk med en totalhöjd på 190 meter i parken Långåsen. I den nya tillståndsansökan planerar man istället för maximalt 24 vindkraftverk med en totalhöjd på 240 meter i Östavall, samt maximalt 7 vindkraftverk med en totalhöjd på 240 meter på Långåsen.

Detta samrådsyttrande avser Samrådshandling – Vindkraft vid Långåsen i Ånge kommun, Västernorrlands län.

Ånge kommun kan påverka vindkraftsetableringar i kommunen genom planering av mark- och vattenområdets användning. Ånge kommun har också att föra talan i tillståndsprövningen för att tillvarata miljöintressen och andra allmänna intressen inom kommunen.

Ånge kommuns översiktsplan är från 2004 och det tematiska tillägget om vindkraft togs fram år 2010. Det innebär att någon medborgardialog kring vindkraften inte genomförts sedan dess. Flera av förhållandena har förändrats, bland annat är de utpekade områdena beräknade utifrån en totalhöjd på verken av 150 meter jämfört med projektets plan som anger en totalhöjd på 240 meter. Planeringsförutsättningarna i det tematiska tillägget anger inga restriktioner kring vindkraftverkens höjd utan där anges att ”Så väl högre som lägre vindkraftverk kan förekomma vid vindkraftsetableringar i Ånge kommun.”

Projektområdet är lokaliserat i Ånge kommun, cirka åtta kilometer söder om Ånge och fem kilometer norr om vindkraftsprojektområdet Björnberget. Närmsta mindre samlingar av hus ligger i Nedergårdarna, Mellan-gårdarna och Julåsen, men enstaka hus finns också i Parteboda-Gammelåsen och Nybodarna. Närmsta fastboende finns i Julåsen, cirka fyra och en halv kilometer sydöst om projektområdet. Aktuellt

projektområde är lokaliserat inom utpekade område lämpligt för vindbruk, under förutsättning att hänsyn tas till våtmarker och nyckelbiotop, i tillägget till Ånge kommuns översiktsplan.

Yttrande

Ånge kommun ser positivt på investeringar och etableringar som utvecklar samhället. Vindkraft är en viktig del i omställningen till förnybara energikällor och ett led i att nå målet att all elproduktion skall vara förnybar år 2040. Med god tillgång till grön energi ser Ånge kommun möjligheter att bli en attraktiv kommun för större etableringar av annan verksamhet än elproduktion.

Inledningsvis vill Ånge kommun understryka vikten av att en utbyggnad sker på ett hållbart sätt – miljömässigt, socialt och ekonomiskt – sett ut både långt och kort perspektiv. Det är vidare viktigt att kommunikation och dialog under hela processen är tydlig och omfattar en bred inkludering av i synnerhet närboende, föreningsliv och näringsliv men också övriga medborgare och offentliga organisationer.

Ånge kommun ser det som mycket angeläget ur ett hållbarhetsperspektiv att utarbeta metoder och strategier för att öka deltagande och inkludering i vindkraftsutbyggnadens alla faser; i det tidiga skedet, i byggskedet och senare under driftfasen. Det blir ännu viktigare i det läge vi just nu befinner oss i med spridningen av Covid-19. Ånge kommun ser gärna att Nordex redan i anslutning till ansökningsprocessen utarbetar en plan för detta i samråd med Ånge kommun. Förslagsvis baseras planen på de tidigare erfarenheterna från vindkraftsetablering i kommunen samt den nya guiden om Deltagandeprocesser kring vindkraftsprojekt framtagen av Uppsala universitet Campus Gotland och Länsstyrelsen i Gotlands län (Mels, Scholler och Liljenfeldt, 2020).

Utöver de allmänna synpunkterna önskar Ånge kommun att följande tre områden – påverkan på människor, landskapsbild och rivningsarbete – utvecklas i den fortsatta processen. Detta då dessa tre områden kommer vara väsentliga delar för Ånge kommuns beslut om tillstyrkan eller avstyrkan.

Ljud, ljus, skugga och iskast – påverkan på människor i närområdet

Den planerade parken ligger åtta kilometer söder om Ånge och fem kilometer norr om vindkraftsprojektområdet Björnberget. I ljudberäkningen som bifogats samrådshandlingen framgår att Nybodarna ligger ungefär 500 meter utanför 40 dB(A)-gränsen. Även om beräkningen visar att riktvärdet enligt praxis (Boverket, 2009) inte överskrids vid bostäder, ser Ånge kommun gärna att ljudberäkningarna kompletteras med åtminstone en linje för 35dB(A), samt kumulativ ljudpåverkan från näraliggande vindkraftsprojektet Björnberget.

I skuggberäkningen som bifogats samrådshandlingarna har man valt att ange Nybodarna som närmsta störningskänsliga bebyggelse som i ett teoretiskt värsta fall-scenario skuggas av vindkraftverken närmare sexton och en halv timme per år, vilket understiger Boverkets (2009) rekommendation på maximalt 30 timmar per på. Vi ser gärna att skuggberäkningarna kompletteras med fler punkter, till exempel Parteboda-Gammelåsen, samt en karta som också anger timmar per år (i bilagan – maximalt antal minuter per dag) och eventuella kumulativa risker för skugga tillsammans med vindkraftsprojektet Björnberget.

Ånge kommun saknar beskrivning och analys av påverkan på människor från hindermarkeringsljus samt fotomontage/animeringar i mörker där dessa är synliga.

Ånge kommun saknar beskrivning av hur man avser att minska risken för iskast samt hur man planerar att informera allmänheten som kan komma att vistas i närheten av vindkraftverken om riskerna.

Visualisering av påverkan på landskapsbilden

Hur landskapsbilden påverkas av vindkraftparken är av stor betydelse för fast- och fritidsboende samt för besöksnäring och det rörliga friluftslivet. Mot bakgrund av det önskar Ånge kommun

- Att ytterligare visualiseringar införs i handlingarna utifrån Ånge kommuns och allmänhetens önskemål
- Att de visualiseringar som utförs är kumulativa och omfattar alla vid tidpunkten tillståndsgivna parker
- Att landskapsbilderna utförs så att de visar 360 graders perspektiv samt
- Att visualiseringar visas även i mörker så att hinderbelysningens påverkan görs tydlig.

Ånge kommun önskar ytterligare visualiseringar (fotomontage och/eller animeringar) från

- Getberget
- Flataklocken
- Bergåsen
- Rankleven
- Myckelmyrberget
- Storklacken
- Göransåsens naturreservat, Stormyran eller Stormyrberget
- Råsjö by
- Borgsjön, st.olavsleden
- Sjö, Holmsjön
- Sjö, Ångesjön
- Sjö, Råsjö

Rivningsarbete

I samrådshandlingen anges bland annat att *"Efterbehandlingen av vindkraftsanläggningen sker i samråd med både tillsynsmyndigheten och berörda markägare. Fundamenten bilas generellt ned till under marknivå och täcks sedan över med jord för återetablering av vegetation. Även kablarna kan komma att lämnas kvar i marken."* Ånge kommun anser att återställning ska göras i så nära det skick miljön var i innan parken byggdes som möjligt, fransett vägarna som kan lämnas kvar för att användas av skogsbruk och allmänhet. Ånge kommun önskar en mer utförlig beskrivning av till vilken nivå området kommer att återställas oberoende av metodval. Det vill säga en beskrivning av hur stor påverkan på mark och miljö parken kommer att ha efter avveckling.

Referenser

Boverket (2009). Vindkraftshandboken – Planering och prövning av vindkraftverk på land och i kustnära vattenområden. <https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2013/vindkraftshandboken.pdf> (Hämtad 6 augusti 2020).

Mels, S., Scholler, S. och Liljenfeldt, J. (2020). Deltagandeprocesser kring vindkraftsprojekt – En guide för kommunikation och möten. Uppsala Universitet, Länsstyrelsen i Gotlands län och Energimyndigheten. <http://files.webb.uu.se/uploader/1452/Deltagandeprocesser-kring-vindkraftsprojekt--En-guide-fo--r-kommunikation-och-mo--ten.pdf> (Hämtad 6 augusti 2020).

Mats Gustafsson
Näringslivschef
0690-250 251
mats.gustafsson@ange.se